

El testimoni de dos marroquins que intenten travessar la frontera des de Portbou: "Ho farem de nit perquè no ens agafi la policia"

Les autoritats franceses fan devolucions de persones sense papers a Espanya, entre 30 i 150 al mes, segons alerta el Consell Comarcal de l'Alt Empordà.

La Reda i el Nabil són només dos dels centenars de migrants que travessen cada any la frontera camí del nord d'Europa. No volen quedar-se a Espanya, però tant l'un com l'altra tenen por de quedar-s'hi contra la seva voluntat. La seva situació no està regularitzada i, segons diuen, saben que les autoritats franceses els faran fora del país si els identifiquen. Són les polèmiques devolucions en calent de migrants. Una pràctica que s'està donant diàriament a la frontera entre França i Espanya. L'estimació del nombre de persones que són objecte d'aquestes devolucions varia segons la font: les més conservadores parlen de 20 o 30 al mes; les més crítiques apugen la xifra fins a 150. La veu d'alarma es va donar a l'última taula del sensellarisme de Portbou, constituïda per l'Ajuntament, el Consell Comarcal de l'Alt Empordà, la Creu Roja i els Mossos d'Esquadra. Una iniciativa creada per donar solució a un problema recurrent: persones sense llar (sovint amb seriosos problemes de salut mental o d'addiccions) que arriben dels llocs més diversos i es queden un temps durant un temps indeterminat. La situació geogràfica del municipi (és l'últim d'Espanya; el poble que hi ha tot seguit és Cervera de la Marenda, en territori francès) i la seva rellevància ferroviària (és un node transfronterer històric) converteixen Portbou en el lloc de pas per antonomàsia des d'Espanya cap a la resta de països d'Europa. A la taula, el Consell Comarcal de l'Alt Empordà va alertar que les autoritats franceses estan tornant migrants a Espanya, principalment magribins i subsaharians, de forma massiva. Segons apunta aquesta versió, quan la policia nacional francesa identifica en territori gal aquestes persones en situació irregular, les fan pujar a un cotxe de paisà i les deixen en territori espanyol de forma gairebé clandestina. "El problema és que Portbou és un lloc de passada, amb un volum molt alt de circulació de persones. Però és un poble petit, de poc més de mil habitants, i no està preparat per atendre tanta gent. No hi ha hostals, ni llocs perquè les persones sense llar tinguin unes mínimes condicions dignes, es dutxin o carreguin el mòbil. I treballem perquè això se solucioni", explica Dani Sánchez, tècnic de Serveis Socials del Consell. L'organisme que representa és el que xifra en unes 150 al mes les devolucions en calent de la policia francesa. Gael Rodríguez, alcalde de Portbou (el regidor més jove d'Europa, amb només 21 anys), coincideix en el diagnòstic: Portbou és un lloc massa petit per a la gran quantitat de gent que hi passa diàriament. Confirma que el sensellarisme és un problema persistent i apunta que "d'aquestes devolucions ja fa temps que n'hi ha", però des de fa un any i mig o dos s'han reduït de forma significativa. Rodríguez rebaixa la xifra que dona el Consell i la situa en unes 30 al mes. Una persona al dia. Poden fer-ho les autoritats franceses? Gael Rodríguez explica que sí: "Entre França i Espanya hi ha un tractat de readmissió recíproc que permet a les autoritats franceses que identifiquin al seu territori persones indocumentades procedents d'Espanya i les tornin a territori espanyol. I viceversa". Es fan de manera soterrada i en cotxes sense de la ròtula? El primer regidor reconeix que "és possible que hi hagi alguns agents, com en qualsevol sector laboral, que vulguin estalviar-se la paperassa, no deixin que la persona indocumentada baixi del tren i la facin tornar a Espanya", però insisteix que "és una cosa puntual" i que les xifres amb què ells treballen difereixen substancialment de les que dona el Consell. Aquest diari també ha pogut parlar amb fonts policials coneixedores de la situació. Asseguren que de devolucions n'hi ha, però des de fa un any i mig o dos ja no es fan sense registre. "Les autoritats franceses es van posar serioses amb aquest tema i van ordenar que es compleixi el protocol de les quatre hores, que consisteix a tornar els migrants en un termini de quatre hores i seguint els procediments oficials". I adverteix: "A

l'altre pas a França, a la Jonquera, hi passa amb molta més freqüència que no pas a Portbou. Aquí podríem parlar ben bé de 15 devolucions al dia".Sigui com sigui, els migrants irregulars saben que les devolucions són una realitat. La Reda i el Nabil, que amb prou feines xampurregen castellà, reconeixen que hi ha marroquins que prèviament han fet aquest mateix trajecte a qui ja han alertat que s'han d'amagar de les autoritats franceses si volen prosseguir el camí fins a Bèlgica. "Per això passarem la frontera de nit, perquè no ens agafi la policia", expliquen.La Reda i el Nabil travessaran a França camps a través, pels vells camins de l'exili per on els republicans fugien d'Espanya durant la Guerra Civil. Aniran per la muntanya perquè estan advertits que han d'evitar la carretera transfronterera que uneix Portbou amb Cervera de la Marenda.Just al final del terme municipal de Portbou, en plena muntanya, hi ha una petita gasolinera que s'ha convertit en una espècie d'àrea de servei per a aquests migrants que volen sortir d'Espanya. "N'hi ha que venen amb diners i compren algunes coses. I n'hi ha que simplement demanen que els deixem carregar el mòbil", explica una treballadora.A la gasolinera diuen que ells no avisen la policia: "Jo només vaig tenir problemes una vegada, quan van venir uns quants joves que tenien la intenció de travessar cap a França i es van posar violents. Però va arribar un policia francès retirat que va aconseguir que se n'anessin d'aquí", assenyala. El que sí que fan en aquesta gasolinera és apuntar en una llista la gent que veuen passar caminant. Ho fan, asseguren, perquè així els ho va demanar la Guàrdia Civil de Girona.

Font del document:

<https://www.diaridegirona.cat/alt-emporda/2026/03/02/retornats-franca-portbou-127431664.html>